TOBB ETÜ

İŞSİZLİKTEKİ KÜÇÜK ARTIŞA RAĞMEN SANAYİDEKİ TOPARLANMA SÜRÜYOR

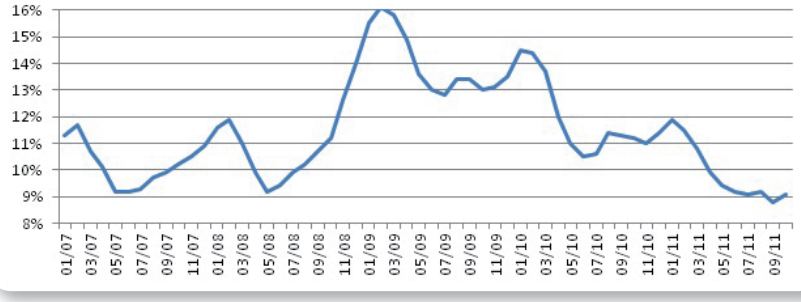

TOBB ETÜ-SPM Araştırma ve Geliştirme Koordinatörü İdil Bilgiç Alpaslan'ın hazırladığı Sanayide Gelişmeler ve İstihdam Eğilimleri adlı çalışmada, Ekim ayında işsizlik oranında küçük bir artış yaşanmasına rağmen, sanayideki genel toparlanma eğiliminin sürdüğü görülüyor.

TOBB ETÜ Sosyal Politika Çalışmaları Merkezi (SPM) Araştırma ve Geliştirme Koordinatörü İdil Bilgiç Alpaslan, "Sanayide Gelişmeler ve İstihdam Eğilimleri" adlı çalışmasında; gerek imalat sanayi genelinde, gerek tüketim ve ara malları imalatı sektörlerindeki kapasite kullanım oranlarında gözlenen artışların, üretimdeki büyümeye işaret ettiğini vurguluyor. Ara malı imalatı sektöründe yüzde 79'a çıkan kapasite kullanım oranının, imalattaki büyümenin göstergesi olduğunu ifade eden Alpaslan, tüketim malları imalatı sektörü kapasite kullanım oranında, sene başından beri görülen artışın da bu göstergeyi destekler nitelikte görüldüğünü belirtiyor.

SPM Araştırma ve Geliştirme Koordinatörü İdil Bilgiç Alpaslan, TÜİK'in, Ekim 2011 işsizlik oranını yüzde 9,1 olarak açıkladığını ve Eylül 2011'e göre 0,3 puan daha yüksek olan bu rakamın bir önceki yılın aynı ayına göre ise 2,1 puan daha düşük olduğuna dikkat çekiyor. Bir önceki aya göre iş gücüne katılım oranı düşmüş olmasına karşın, tarım dışı sektörlerde artan işsizlik oranı genel işsizlik oranının artmasına yol açtığını ifade eden Alpaslan, imalat sanayi genelinde ve yatırım malları imalatı dışındaki alt sektörlerde artan kapasite kullanım oranlarının, sanayideki toparlanmanın sürdüğünü gösterdiğini belirtiyor.

Şekil I: **İşsizlik Oranı**

Kaynak: *TÜİK*

İŞSİZLİK

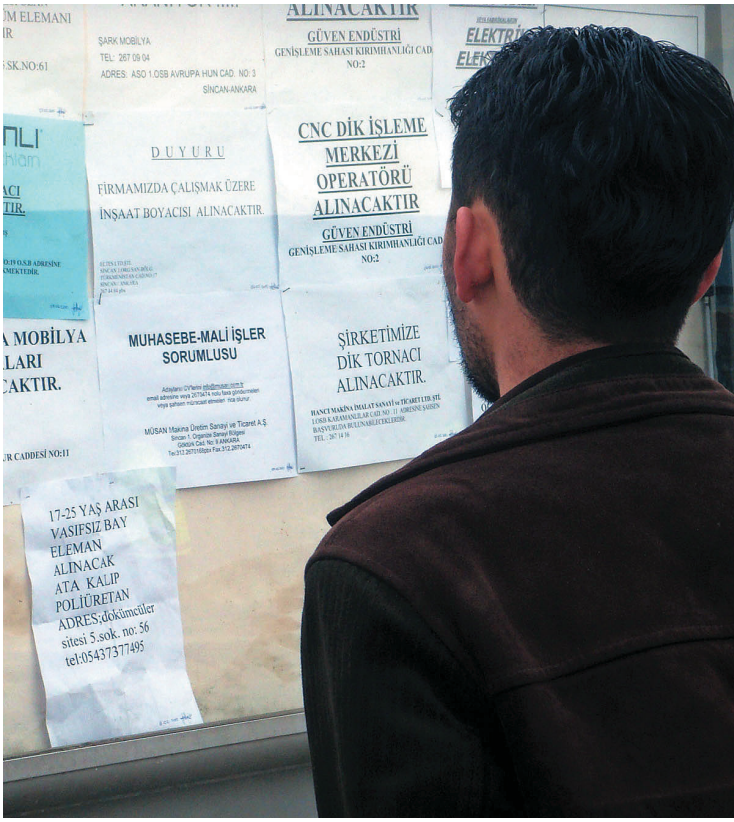
Çalışmada, TÜİK tarafından açıklanan Ekim 2011 verilerine göre, Eylül ayında yüzde 8,8 olan genel işsizlik oranının Ekim ayında yüzde 9,1'e yükseldiği görülüyor. Geçen yılın aynı dönemine göre iş gücündeki büyüme oranı yüzde 4,12 olurken, iş gücüne katılma oranında da 1 puanlık artış görülüyor. Geçen senenin aynı döneminde yüzde11,2 olan işsizlik oranında yıllık yüzde18,8 düşüş yaşanırken, işsiz sayısının da yüzde15,4 azaldığı belirtilen çalışmada, geçen senenin Ekim ayında yüzde14,1 olan tarım dışı işsizlik oranının ise yüzde11,6'ya gerilediği vurgulanıyor. Bu oranın, bir önceki aydan 0,3 puan daha yüksek olduğu görülüyor.

İSTİHDAM

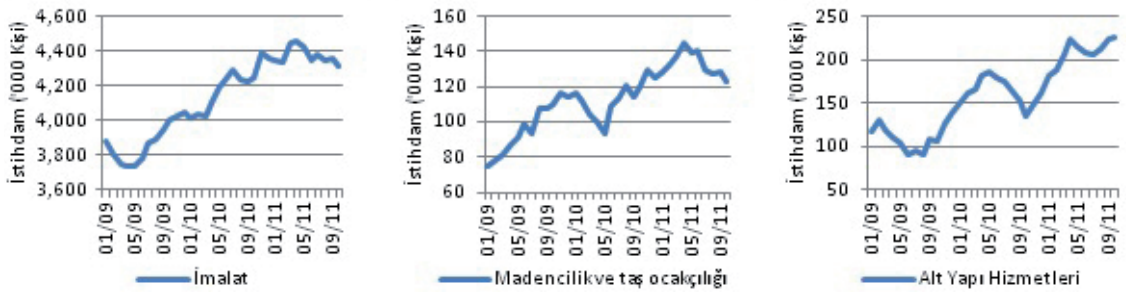
Ekim ayında imalat sektöründeki istihdamın bir önceki aya göre 45 bin kişi azalarak 4 milyon 309 bine düştüğünü ifade eden Alpaslan, çalışmasında şu noktalara dikkat çekiyor:

"Geçen yılın aynı ayına göre ise 66 bin kişilik artış gerçekleşmiştir. Madencilik ve taş ocakçılığı ile altyapı hizmetlerindeki istihdam artışları da göz önünde bulundurulduğunda, sanayideki toplam istihdam artışı yıllık bazda yaklaşık 159 bin olarak kaydedilmiştir. 2009 yılından itibaren sana-

Şekil II: **Sanayi Alt Sektörlerinde İstihdam Artışı**

Kaynak: *TÜİK*

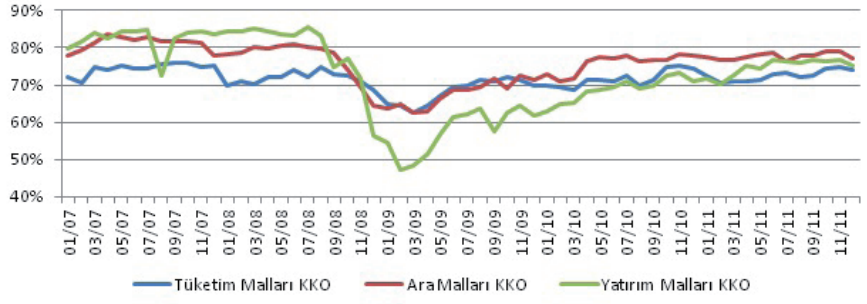
yi alt sektörlerindeki istihdam rakamları Şekil 2'de yer alıyor."

İMALAT SANAYİ

Çalışmada, sanayinin ana itici gücü olarak bilinen imalat sektöründe faaliyet gösteren firmaların yöneticilerinin TCMB İktisadi Yönelim Anketi'ne verdikleri yanıtlara göre hesaplanan ve yöneticilerin gelecek döneme dair beklentilerini gösteren İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranının (KKO), Ekim ayında yüzde 77 olduğu belirtiliyor. Alpaslan, çalışmasında şu bilgiye yer veriyor:

"Bu rakam bir önceki aya göre 0,8 puan, geçen

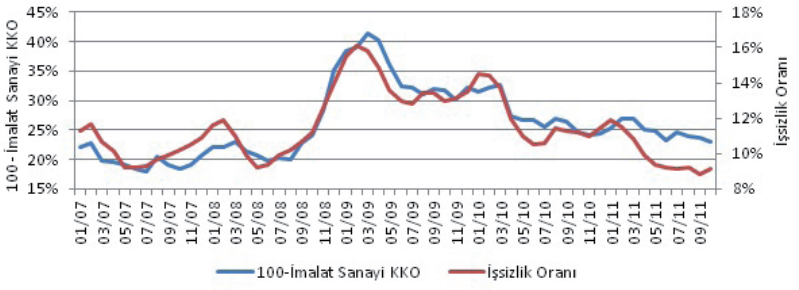
Şekil III: **İmalat Sanayi Alt Sektörlerinde Kapasite Kullanım Oranı**

Kaynak: *TCMB*

Şekil IV: **İmalat Sanayinde Kapasite Kullanım Oranı ile İşsizlik Oranı Arasındaki İlişki**

>> TOBB ETÜ-SPM Araştırma ve Geliştirme Koordinatörü İdil Bilgiç Alpaslan.

Kaynak: *TÜİK ve TCMB*

yılın aynı dönemine göre ise 1,7 puan daha yüksektir. Kapasite kullanım oranlarında bir önceki aya göre yüzde 0,1 büyüme yaşanırken, geçen yılın aynı ayına göre ise yüzde 2,25'lik artış gözlenmiştir. Sonuçlar sanayideki toparlanmayı yansıtmaktadır.

İmalat sanayinin üç alt ana dalı tüketim malları imalatı, ara malları imalatı ve yatırım malları imalatı için kapasite kullanım oranları, Şekil 3'de görülüyor.

Ekim 2011'de yatırım malları imalatı alt sektöründeki kapasite kullanım oranı bir önceki aya göre 0,1 puan düşerek yüzde 76,5 olmuştur. Bu dönemde tüketim malları imalatındaki KKO yüzde 72,6'dan yüzde 74,4'e ve ara malları imalatındaki KKO da yüzde 77,9'dan yüzde 78,9'a çıkmıştır."

İMALAT SANAYİSİNDEKİ GELİŞMELER VE İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

İmalat sanayisindeki gelişmeler ve istihdam eğilimleri arasındaki ilişkinin de analiz edildiği çalışmada, Eylül ayında olduğu gibi ekim ayında da, tüketim sektörüne bağlı bir büyüme ile toparlanmasını sürdüren imalat sanayisinin, işsizliğin düşük seyretmesinde rol oynamaya devam ettiği sonucuna şöyle varılıyor:

"Kapasite kullanım oranı, ekonomideki kaynakların tam istihdamına ne kadar yaklaşıldığını ve potansiyelin ne kadarının kullanıldığını göstermektedir. Tam kapasiteye olan uzaklık ile işsizlik arasında gözle görünen ve kayda değer bir ilişki vardır. İmalat sektöründeki bu ilişki Şekil 4'te yer alıyor. 2011 yılının başından beri açılmakta olan kapasite kullanım ve işsizlik oranları arasındaki makas, Ekim 2011'de tekrar daralmıştır. Bu daralma işsizlik oranındaki artıştan kaynaklanıyor.

İç pazarda artan talep ile büyüyen imalat sanayi, işsizliğin düşük seyretmesinde rol oynamaya devam etmektedir. Gerek imalat sanayi genelinde, gerek tüketim ve ara malları imalatı sektörlerindeki kapasite kullanım oranlarında gözlenen artışlar üretimdeki büyümeyi işaret etmektedir. Ara malı imalatı sektöründe yüzde 79'a çıkan kapasite kullanım oranı, imalattaki büyümenin devam edeceğini gösterirken; tüketim malları imalatı sektörü kapasite kullanım oranında sene başından beri görülen artış da bu beklentiyi destekler niteliktedir."